

Zlínsko
a Uherskohradištsko

5 PLUS 2

ČÍSLO 30, ROČNÍK VII

24. 8. 2018

Ha Thanh Špetlíková

Jsem rebelka.
Příbuzní se
báli, že jim
zkazím děti

...str. 8 a 9

JURIS REAL
real estate

Společná realitní
a advokátní kancelář
JURIS REAL, spol. s r.o.
ihned vykoupí či
zprostředkuje prodej
rodinného domu, bytu,
chaty, pozemku.
Vyřešíme právní
vady, dluhy,
exekuce i privatizaci.
Okamžitá výplata zálohy.
Tel.: 777 133 130

INZERCE

www.vykupzahotove.cz

V Luhačovicích mají unikát: **minigalerii s více než 90 rozhlednami** a naučnou stezku. Ukazujeme český fenomén, říká autor **Radek Bednařík**.

ONDŘEJ HOLUBEC

LUHAČOVICE | Nemusíte šplhat na žádný kopec, přesto budete mít jako na dlani desítky nádherných rozhleden. V luhačovické minigalerii v ulici Pod Lěštím jich mají hned devadesát. Nejsou to sice mohutné stavby, co se týčí k nebesům, ale naprosto věrné modely skutečných rozhleden z České republiky i Slovenska.

„Rozhledny jsou má srdcová záležitost, navštěvuji je už odmala. Studoval jsem geografii, takže mám k tomuto tématu velmi blízko,“ říká v rozhovoru Radek Bednařík, který pod hlavičkou spolku Jurkovičův svět jedinečnou expozici provozuje.

Rozhledny jsou u nás zajímavým fenoménem, ale že by měly vlastní galerii, to je unikát. Jak vás to napadlo?

Náš spolek se chtěl původně věnovat jen dílu architekta Dušana Jurkoviče, ale postupně jsme od této myšlenky trošinku upustili (i když v poslední době se k ní opět postupně vracíme) a zaměřili se na rozhledny. Už jako dítě jsem měl s rodiči možnost hodně cestovat, inspirovaly mne tvorba a dílo D. S. Jurkoviče, zajímá mě krajina domova a stavby, které se v ní nacházely a nacházejí, jejich příběhy. Proto je mi toto téma tolik blízké.

Dalo vám velkou práci přetvořit desítky metrů vysoké stavby do modelů, které se vejdu do vitriny?

Je to složitý proces. Snažíme se totiž vycházet z maximálně věrohodných dat, tak aby naše modely co nejlépe charakterizovaly skutečné rozhledny.

Kde k tomu získáváte podklady?

U novodobých rozhleden aktivně osobně komunikujeme s architekty a projek-

Radek Bednařík ukazuje model rozhledny Salaš.

FOTO | ZDENĚK NĚMEC

tanty. U těch historických to obnáší desítky hodin práce strávených v archívech při studování podkladových materiálů. Desítky rozhleden jsem si osobně detailně zaměřil. Teprve pak můžeme vytvořit virtuální model a ten zpracovat.

Co k tomu využíváte?

Modely tiskneme na 3D tiskárně, chceme být věrohodní v detailech, v barvách i texturách. Samotná výroba je už ale poměrně rychlá. Na druhou stranu je to hodně nákladný koníček.

Chcete tímto způsobem zmapovat všechny tuzemské rozhledny?

Ne, to by popřelo smysl a filozofii Mini-galerie rozhleden. V České republice je aktuálně více než 500 rozhleden, dalších téměř 130 jich stojí na Slovensku. My jich máme devadesát a další jsou v přípravě, ale jsem přesvědčený o tom, že nikdy nebudeme mít všechny. Vybíráme je podle atraktivnosti, zajímavosti, neopakovatelnosti; zásadní je pro mne osobní zkušenost.

POKRAČOVÁNÍ NA STRANĚ 4

Ráj rozhleden

BARUM RALLY

Ve Zlíně startuje slavný závod

...str. 39

100 LET ČESKOSLOVENSKA

Zabavení i otevření turistům. Dramata českých hradů

...str. 6

PRŮVODCE PRO MILOVNÍKY VÍNA

Sezona vinobraní začíná.

Kam vyrazit na košť? ...str. 10

RADY ZAHRÁDKÁŘŮM

Trávníku škodí málo živin, ale také nevhodná sekačka ...str. 26

V rozhlednovém ráji

DOKONČENÍ ZE STRANY 3

Každá rozhledna je tedy jiná?

U nás ano, ve skutečnosti ale naleznete případy, kdy stojí na různých místech naprosto identické objekty. To je z mého pohledu škoda, protože rozhledny by nejen měly nabízet unikátní výhledy, ale měly by být i jedinečnými stavbami. Bohužel například v rámci zrcadlových projektů vznikly stejné rozhledny v česko-slovenském pohraničí. Každá stojí na jiné straně hranice, ale jsou to ty samé objekty. A takové případy se nevyskytují jen zde.

Rozhledny jsou aktuálně mezi lidmi v kurzu. Souhlasíte?

Ano, i když největší boom už máme za sebou. Ten začal kolem roku 2008, kdy sem nateklo dost prostředků z evropských fondů. Někteří lidé pak začali říkat, že je tu přerozhlednováno, ale s tím nesouhlasím. Pokud tyto objekty rozšiřují možnosti výhledu do krajiny a dál za obzor, jsou konstrukčně jedinečné a ladí s okolím, jen at dál vznikají. Ne všechny jsou však smysluplné.

Třeba?

Už jsem mluvil o identických stavbách. Jsou zde i objekty, z nichž je minimální nebo velmi omezený výhled, o kterých se už několikrát psalo i diskutovalo v médiích na obou stranách hranice.

Jaké máme v okolí naopak pozitivní příklady rozhleden?

Těch zajímavých je celá řada. Určitě mezi ně můžeme zařadit například poměrně novou stavbu na Kelčském Javorníku. Nejen že jde o atraktivní rozhlednu, ale nabízí nádherné výhledy do neukutečné dálky. Osobně se mi líbí třeba rozhledna na Salaši u Velehradu, která je ve tvaru dvou zaklesnutých sedmiček. V galerii nám samozřejmě nemůže chybět ani rožnovská rozhledna Dušana

Vedle Minigalerie stojí naučná stezka s informačními tabulemi, speciálními totemy i takzvanými „rozhledníky“.

FOTO | ZDENĚK NĚMEC, MAFRA

Jurkoviče. Máme tu třeba i maják Šrotík známý z areálu Kovozeo v Starém Městě a mnohé další.

Nezaměřujete se ale jen na vyhlídkové stavby ve Zlínském kraji...

Snažíme se přiblížit výjimečné rozhledny z celé republiky i ze Slovenska. Lidé tu najdou i staré kamenné rozhledny jako je Štěpánka v Jizerských horách či Jedlová v Lužických horách nebo z největších například Tokajský sud, což je krásně stylizovaná rozhledna z vinařského kraje na jihovýchodním Slovensku.

Kdy vlastně začaly vznikat první rozhledny?

Už v 19. století. Nejstarší rozhledny původně vznikaly v okrajových částech Sudet, kde je na kopcích budovaly německé turistické spolky. Na ně následně navázaly vznikající spolky českých turistů a začaly zahušťovat síť rozhleden směrem do vnitrozemí.

Představujeme v tomto světový fenomén?

Krásné rozhledny naleznete i v zahraničí. Řada je jich právě na Slovensku, v Sasku, Polsku, Maďarsku. Ale myslím, že z hlediska pestrosti a hustoty je Česká republika skutečně výjimečná.

Dá se očekávat, že budou další rozhledny přibývat?

Ano, ale ten boom, který tu proběhl i díky dotacím, už je u konce. Vznikaly

tu desítky staveb ročně, to už se asi opakovat nebude. Pokud někdo rozhlednu bude chtít postavit, bude muset uspořádat veřejnou sbírku nebo ji zaplatit sám.

K minigalerii ještě náleží naučná stezka Královstvím rozhlednovým. Co tu návštěvníci najdou?

Je to 109 metrů dlouhá stezka kruhovitěho tvaru, kde je 18 zastavení. Návštěvníci si tu mohou prohlédnout nejzajímavější rozhledny ze 14 českých a 4 slovenských krajů. Uprostřed stojí dva totemy, v nichž je vytesáno 16 otisků rozhleden. Představuje to hádanku, kdy lidé mají k obrysům přiřadit konkrétní rozhledny. Všechny ale zatím nikdo neuhodl. Máme tu také takzvané „rozhledníky“, to jsou rozcestníky, které ukazují směr a vzdálenost ke konkrétním rozhlednám v české a slovenské krajině.

Paradoxem je, že přímo v okolí Luhačovic žádná rozhledna nestojí. Nemrzí vás to?

Před lety mohla vzniknout rozhledna na Komonci, což je nejvyšší vrch Luhačovickeho zálesí. Na tomto záměru jsem se aktivně podílel, ale kvůli dlouhotrvajícím restitučním záležitostem se celá akce zastavila. Rád bych věřil, že by se ještě někdy mohla zrealizovat, byl by z ní nádherný výhled. Její absenci naštěstí vynahrazuje právě naše expozice. Vždyť jejím smyslem mimo jiné je, aby se tu návštěvníci inspirovali a sami se pak k nějaké skutečné rozhledně vydali.

Ukázky rozhleden. Shora: Martákov kopec u Čadce, maják Šrotík a Jedlová v Lužických horách.

INZERCE

ODVOZ A EKOLOGICKÁ LIKVIDACE AUTOVRAKŮ

Vystavení dokladu o ekologické likvidaci autovraku **NA MÍSTĚ.**

Kovtranz Zlín - Marek Dynka
Autovrakoviště Kvasice
Tel. 603 972 558

Za kompletní nebo téměř kompletní autovrak vyplatíme
500 až 1500 Kč